

Dětská a adolescentní psychiatrie

MUDr. Jana Blagová, PN Opava

Pedopsychiatrie - obor

- = **dětská a dorostová psychiatrie** pečuje o děti a adolescenty (do 18 let) s duševní poruchou či o jedince uvedeného věkového rozmezí v akutní krizové životní situaci
- (diagnostika, léčba, rehabilitace, reedukace, prevence duševních poruch, výzkum, konziliární a posudková činnost)
- Síť zdravotní péče - 2 póly:
- **ambulantní x lůžková péče**

Pedopsychiatrie – historie oboru v ČR

- - 1933 – pedopsychiatrie jako samostatný medicínský obor
- - v ČR již v r. 1871 vzniká v Praze tzv. **Ernestinum** – první ústav s péčí o slabomyslné děti (Amerling, Herfort)
- - v Opařanech v r. 1923 založena dětská psychiatrická léčebna
- - v r. 1947 první dětské odd. na pražské psychiatrické klinice (Apetauer)
- - v r. 1971 první dětská psychiatrická klinika v Motole (Fischer, Mečíř)

Specifika oboru

- - nutná **znalost psychosociálního vývoje a jeho možných fyziologických odchylek** (kritická období) = studium zákonitostí rozvoje jedince zdokonalováním schopností a dovedností v jednotlivých vývojových fázích
- - **spolupráce s rodinou**
- - **spolupráce se sociální sférou**

Diagnostické spektrum

- - všechny kategorie dle MKN-10
- - duševní poruchy řazeny do sekce F a kódovány znaky F00-F99
- - zřetel na časný začátek onemocnění a vývojové aspekty psychické a somatické
- - zřetel na míru individualizace a životní adaptace dítěte, vliv rodiny a sociálního prostředí i kvalitu života

Diagnostické spektrum

- - **vývojové poruchy** (MR, poruchy řeči a učení, autismus, jiné pervazivní vývojové poruchy – Aspergerův, Rettův sy) F7-, F8-
- - **psychotické poruchy** (APP, SCH, SCHAF) F2-
- - **afektivní poruchy** (deprese, BAP, dystymie, cyklotymie) F3-
- - **neurotické a úzkostné poruchy** (fobie, OCD, poruchy přizpůsobení atd.) F4-
- - **poruchy příjmu potravy** (ment. anorexie, ment. bulimie, obezita) F5-

-
- - **návyková rizika** (intoxikace, abusus, závislost, odvykací syndrom) F1-
 - - **poruchy chování a emocí** (hyperkinetické poruchy, disharmonický vývoj osobnosti, psychosexuální vývoj a porucha pohlavní identity) F9-
 - - **psychické poruchy se somatickými projevy** (tikové poruchy, poruchy spánku, neorganická enuréza a enkopréza)

Klasifikační systémy

- **MKN-10** – 10. revize Mezinárodního klasifikačního seznamu nemocí s vyhrazeným písmene F pro diagnózy duševních a behaviorálních poruch
- **System víceosý:** I. klinická dg, II. vyjádření míry postižení, zneschopnění, III. související faktory, související okolnosti
- **10 kategorií F0-F9**, další číslice pak značí specifika, čímž tvoří podskupiny
- **DSM –V** – více zobecňující a destigmatizující přístup

Příznaky a projevy duševních poruch

- **Příčiny** vzniku – vnější (dysfce z okolí) x vnitřní (dědičnost x vrozenost)
- Protektivní faktory – saturace emočních vztahů v rodině, vyšší úroveň vzdělání, aktivní sportovní zařazení
- **Attachment** – pozitivní vazba matky a dítěte do 1/2 roku věku
- **Symptom** – příznak x **syndrom** – soubor symptomů
- Symptomy – subjektivní x objektivní

Sít' pedopsychiatrické péče

- Psychiatrické ambulance
- Krizová centra
- Denní stacionáře
- Chráněné dílny
- Pedopsychiatrické kliniky (Motol, Brno), dětské psychiatrické léčebny (Opařany), pedopsychiatrická odd. klinik a léčeben (Opava)

- **Cíle oboru:**

- - hledisko výzkumu
- - hledisko technické a vědecké – spec. zobraz. a genet. vyš.
- - hledisko personální, reforma, vznik CDZ, intermediální péče

Právní a soudně znalecká problematika

- **Právní úskalí v psychiatrické praxi** – informovanost, souhlas, nedobrovolnost v léčbě či v hospitalizaci
- **Znalecké posuzování v trestním právu** (týrání trestní odpovědnost mladistvých delikventů)
- **Znalecké posuzování v občanskoprávních sporech**
- **Otázka věrohodnosti** – obecná, specifická - v souladu s věkem, kognitivní úrovní, přítomnosti duševní poruchy, morální úrovně, emocionalitou

